

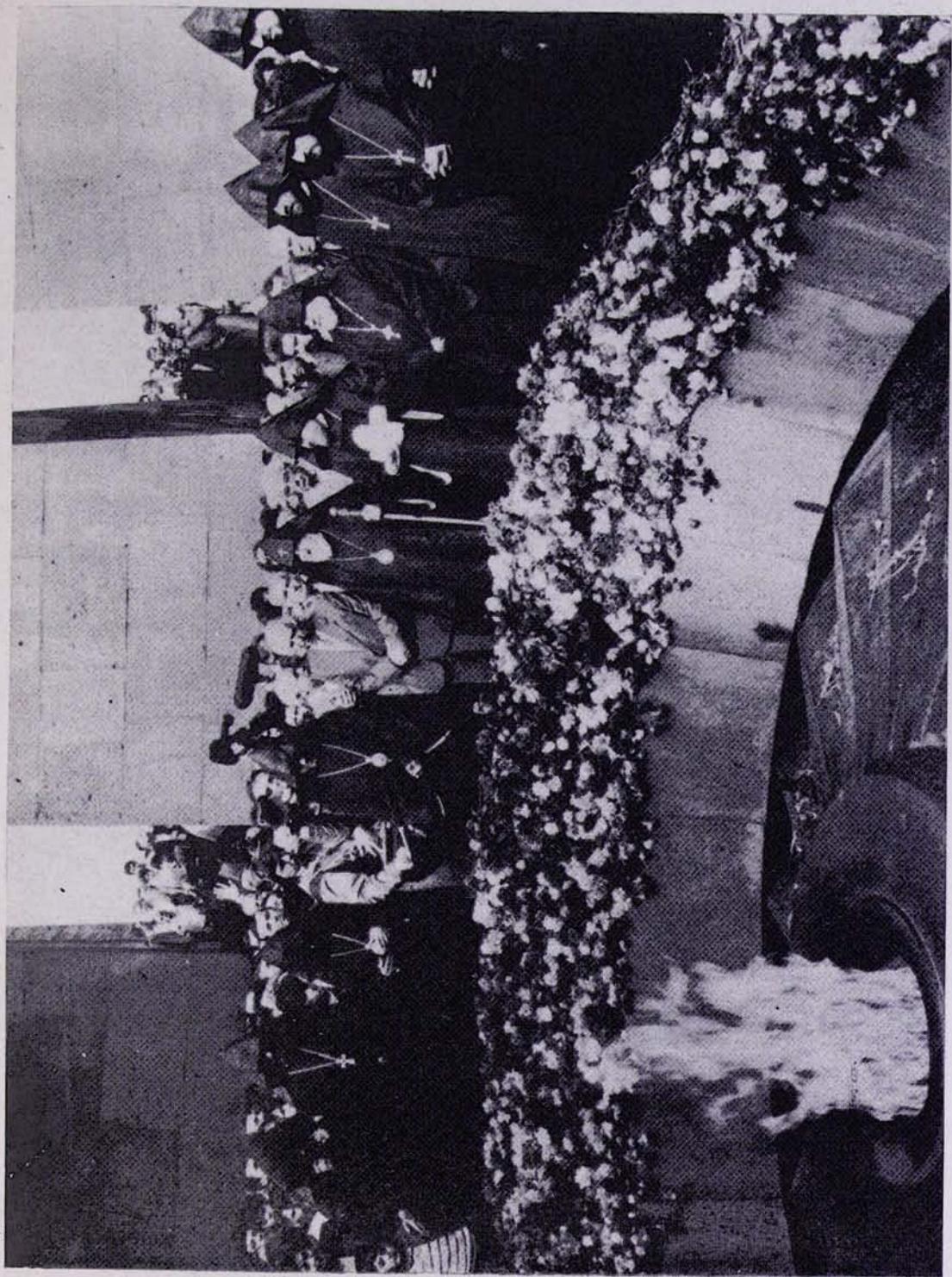

ԱՐԵՆԱՑՆ ՀՅՅՈՑ ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԿՈՆԴԱԿԸ ՄԵԾ ԵԼԵՌՆԻ 75-ԱՄՅԱԿԻ ԱԹԹԻՎ.

ՎԱԶԳԻՆ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՄԻ ՔՐԻՍՏՈՄԻ,
ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՄԲՆ ԱՍՏՈՒՇՈՅ ԵՒ ԿԱՄՈՔՆ ԱԶԳԻՄ,
ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՊԵՏ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ,
ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐք ՀԱՄԱԶԳԱԿԱՆ ՆԱԽԱՄԵԾԱՌ
ԱԹՈՌՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ՄՐԲՈՅ ԷՉՄԻԱԾՆԻ

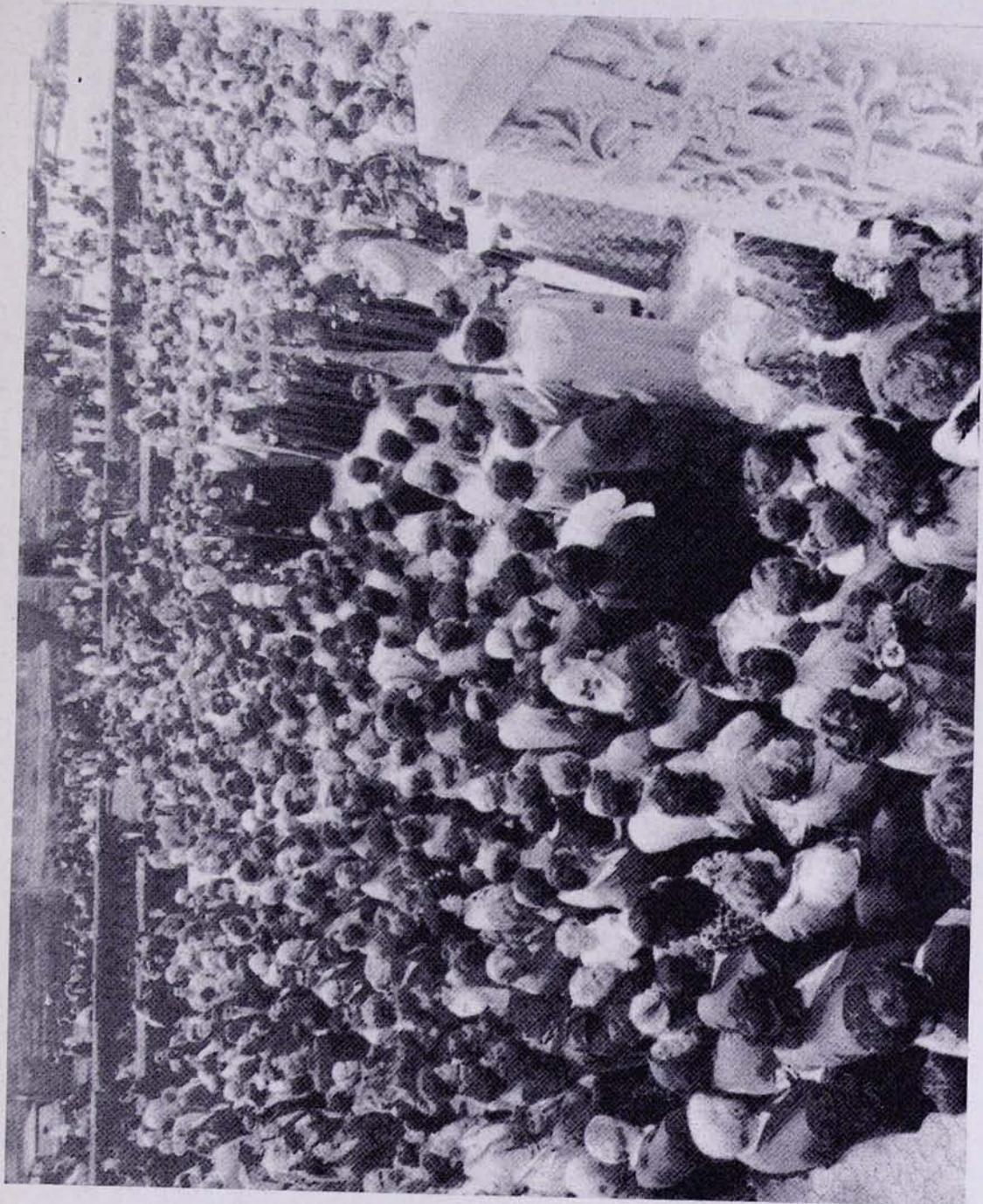
ՔՐԻՍՏՈՍԱԿԱՆ ՍԻՐՈՅ ՈՂԶՈՅՆ ԵՒ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՈՍՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՄԻ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ
Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴԻՆ, ՊԱՏՐԻԱՐքԱԿԱՆ ՏԵՂԱՊԱՀԻՆ
ՀԱՅՈՅ ՄՐԲՈՅ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ Տ. ԹՈՐԳՈՄԱՅ ԱՐՔԵՊԻԿՈՊՈՄԻՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՀԱՅՈՅ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ Տ. ԾՆՈՐՀՔԱՅ
ԱՐՔԵՊԻԿՈՊՈՄԻՆ, ՀԱՄՈՒՅՆ ԱՐՔԵՊԻԿՈՊՈՄԱՅ,
ԵՊԻՍԿՈՊՈՄԱՅ, ՎԱՐՈՒԱՊԵՏԱՅ, ՔԱՀԱՆԱՅԻՑ ԵՒ
ՄԱՐԿԱՒԱԳԱՅ, ԹԵՄԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ,
ԹԵՄԱԿԱՆ ԵՒ ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՐԴՈՅ ԵՒ ՊԱՅՏՈՎԵԻՑ
ԵՒ ՍԻՐԵՑԵԱԼ ՀԱՄԱՅՆ ՀԱԽԱՏԱՑԵԱԼ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ ՀԱՅՈՅ

Այսօր 24 Ապրիլի 1990 Փրկչական ամի, մեր համայն հաւատաւոր
ժողովուրդը, Մայր Հայաստանից, Արցախի բարձունքներից և Սփիտքի
տարածքից հոգկիճ քայլում է լուր ու ինքնամփոփ դէպի Ծիծեռնակարերով

ՄԵԾ ԵՂԵՐՆԻ ՍՊՈՐՏ ՆԱՀԱՍԱԿԱՆԻ ԱՆՄԾԻ ՀԻՇԱՍԱԿԻ ԵՎ ԱԱՄԱՐ ԿՐԱԿԻ ԱԽԱԶ

(24 ապրիլ, 1990 թ.)

ՄԵԾ ԵՂԵՐԻՆ 75-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՆ ՀՈՎՆԱՆԿԻՒՏ ՄԱՅՐ ՏԱՏԱՐԻ ՇՐՋԱՓԱԿՈՒՄ

(24 ապրիլ, 1990 թ.)

քաղաքամայր Երևանի, իր կրծքի տակ ծրարած մեծ վիշտը երկու միլիոն իր հարազատների, որոնք նահատակուեցին 1915—1923 տարիների ընթացքում Օսմանեան կայսրութեան տարածքի վրայ, ծրագրումովը և գործադրումովը «Երիտ-Թուրք» ղեկավարների:

Մեր Մայր Եկեղեցին, մեր ազգը ամբողջ այսօր վերստին ապրում են զարդուրանքը մեր պատմութեան Մեծ Եղեցնի ու աղօթում զոհուածների հոգիների համար. և ոյսու են անում սուրբ պահելով նրանց նահատակութեան լիշտավակը ու հաւատարիմ մնալու նրանց լոյս երազանքներին:

Արևմտահայերի ցեղասպանութիւնը, Երիտ-Թուրք ազգաբնամոլ ղեկավարները ծրագրեցին և ի գործ դրեցին, նպատակ ունենալով բնաշնչել ամբողջ մի ազգաբնակչութիւն, բաց անելու համար ճանապարհ դեպի իրականացումը համաթուրքական մի կայսրութեան: Այդ խաւար ծրագրին զոհ գնաց պատմական Հայաստանի արևմտեան հայութիւնը:

Փրկուեց միան Արևելեան Հայաստանի ազգաբնակչութիւնը, շնորհի Սարտարապատի Մայիսեան Յաղթանակի և ստորագումով հայ նորագոյն պետութեան, 1918 թուին, որը նոր պայմաններում գոյատևում է մինչև մեր օրերը, հանդիսանալով միակ խարիսխը հայ ժողովրդի գոյատևման նգաւականը նրա պետականութեան ամրապնդման Արարատի փէշերին:

Հայոց կոստորածների 75-ամեակի սեմին, մեր Եկեղեցին ոգեկոչում է իր ժողովրդի նահատակում՝ աղօթքով ու աղերսով առ Աստուած, որ նրանց լիշտավակը յաւետ պայծառ մնայ Երկնային արքայութեան մէջ ու նաև երկրի վրայ՝ յաւերժ անոնոց, որպէս ոգեղէն մի յուշարձան սգոյ և վերածննդի:

Այսօր, մեր պատմութեան մեծագոյն արհաւիրքը ոգեկոչում ենք մեր հայրենի կեանքի տագնապալի ներկայ վիճակում, երբ ողբում ենք նաև նոր զոհեր, պատմական Արցախի մեր զաւակների արդար պայքարի ճանապարհին:

Աստուած է վկայ, քաղաքակիրթ ողջ մարդկութեան խինճն է վկայ, որ Արցախի հայերի ազգային ազատ ինքնորոշման իրաւունքը Մայր Հայաստանին միանալու, թէ արդար է, թէ օրինական և թէ համաձայն մարդու իրաւունքների հրամայականին:

1915-ի ցեղասպանութեանը զոհ գնացած հայոց հոգիները այսօր մեզ հետ են և միանում են մեր աղօթքներին, մեր մաքառումներին: Նրանք քաշալերում են ու զօրացնում մեզ և պատգամում բոլորին՝ անշեշ պահել նրանց ոյսութ, ամուր պահպանել մեր ազգային հաւատամքն ու հաւաքական կամեցողութիւնը, միասնական ոժերով յաղթահարելու համար մերօնեայ դժուարութիւնները, գործելով ողջմտութեամբ ու հեռատեսութեամբ, երբեք մոռացութեան շտապով անցեալի մեր կործանարար փորձութիւնները: 1915-ից յետոյ, հայ ժողովրդին ներեկի չէ սխալ կողմնորոշուել, քանզի արդի մեր Մայր Հայրենիքի քաղաքական անվտանգութիւնն ու տնտեսական զօրացումը խորհրդացին բազմազգ ինքնիշխան ազգութիւնների ընտանիքում, գերագոյն երաշխիքներն են մեր ազգի ապագայ գոյատևման:

Մենք նոյնիսկ յուսով ենք, որ կը գայ այն օրը, երբ աշխարհի ժողովուրդները, նաև մեզ հարևան թուրք ժողովուրդը, մեզ հետ կը խոնարհուեն հայոց նահատակների լիշտավակի առջև:

«Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անոխակալ և բարեգութ, լիշեա զինգիս բիւրդները, նաև մեզ հարևան թուրք ժողովուրդը, մեզ հետ կը խոնարհուեն հայոց նահատակների լիշտավակի առջև:»

Այսու Մեր կոնդակով հրաւեր ենք կարդում մեր եկեղեցիներին ի Հայաստան և ի ափինս աշխարհի, որ տարւոյ 24 Ապրիլին կատարուեն համեմատոր արարողութիւններ Սուրբ Պատարագի և հոգեհանգստեան՝ ի խաղաղութիւն ու ի լուսաւորումն ցեղասպանութեան զոհ գնացած հայոց հոգիների և ի մսիթարութիւն մեր սպակիր ժողովրդի:

«Զարթիր և հայեաց, Տէր, իրաւուն իմ, ի դատաստան իմ. և իրաւ արա ինձ ըստ արդարութեան քում (Սաղմոն 17—28), զի հզօրիչ իմ և ապաւեն իմ դու ես» (Սաղմոն 1—4): Ամէն:

Կայ Ձե Դ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Տուա կոնդակն ի Յ Մարտի
1990 Փրկչական ամի,
և ի տումարիս Հայոց ՌԽՎԹ
ի մայրավանս Սրբոյ Էջմիածնի:
ՀՄՐ. 1671

